

ПРОФСПІЛКИ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ОБ'ЄДНУЮТЬ ЗУСИЛЛЯ: НОВИЙ ФОРМАТ СПІВПРАЦІ ТА СПІЛЬНІ РІШЕННЯ

Ключовим результатом зустрічі стало підписання Договору про розвиток співпраці між трьома профспілками. Документ передбачає посилення координації дій, обмін досвідом і практикою, а також спільну розробку рішень для ефективного захисту працівників критичної інфраструктури.

У Києві відбулася спільна робоча зустріч у форматі круглого столу за участі всеукраїнських профспілок галузей критичної інфраструктури — морської, атомної та залізничної. У заході взяла участь делегація Профспілки робітників морського транспорту України на чолі з Головою ПРМТУ Олегом Григорюком, Головою Атомпрофспілки України Валерій Матов та Головою Профспілки залізничників і транспортних будівельників України Олексій Семерунь. Усі три об'єднання представляють інтереси сотень тисяч працівників, які забезпечують стабільність функціонування країни в умовах війни та відбудови.

Федерація профспілок транспортників України, де Головою ПРМТУ Олег Григорюк є першим заступником Голови Федерації, виступила співорганізатором заходу.

В умовах повномасштабної війни саме працівники критичної інфраструктури тримають базові процеси країни — від перевезень і логістики до енергетичної безпеки. Робота портів, залізниць та енергетичних об'єктів відбувається під постійним тиском і ризиками, що вимагає не лише стійкості систем, а й чітких механізмів захисту людей, які забезпечують їхню безперебійну роботу.

«Сьогодні працівники критичної інфраструктури — це ті, на кому тримається економіка країни щодня, попри ризики і загрози. І мова не про окремі приклади, а про системну відповідальність, яку несуть люди в морській, енергетичній та транспортній галузях. У такій ситуації профспілки не можуть обмежуватися заявами — ми маємо добиватися конкретних рішень, які гарантують безпеку, гідні умови праці та реальний захист кожного працівника», — зазначив Головою ПРМТУ Олег Григорюк.

Дискусія була зосереджена на практичних питаннях профспілкової діяльності і новим формам правозахисної діяльності. Лідери профспілок обговорили взаємодію в умовах реформування трудового законодавства, участь у законотворчій діяльності, посилення захисту прав працівників, розвиток сучасних сервісів підтримки, а також розбудову співпраці між молодіжними організаціями.

ПРМТУ представила власні напрацювання — від роботи MTWTU LAW HUB до соціальних і медичних ініціатив. Зокрема, Головою ПРМТУ Олег Григорюк акцентував на розвитку програм стоматологічної допомоги для моряків і курсантів як приклад адресної підтримки.

Паралельно обговорювали розвиток молодіжної політики. ПРМТУ представила роботу Молодіжної ради як інструмент залучення молоді до профспілкового руху — від участі в проектах до формування власних ініціатив і відповідальності.

Окремо порушували питання ресурсів — пошук експертів, залучення спікерів і підтримка активної роботи молоді.

Також акцент упродовж усієї зустрічі робили на комунікації — як профспілки працюють із членами, як пояснюють свої дії і як підвищують рівень правової обізнаності.

Ключовим результатом зустрічі стало підписання Договору про розвиток співпраці між трьома профспілками. Документ передбачає посилення координації дій, обмін досвідом і практикою, а також спільну розробку рішень для ефективного захисту працівників критичної інфраструктури.

Сторони також окреслили перші спільні кроки та заходи. Договір залишається відкритим до приєднання партнерів-однодумців і покликаний надати новий імпульс розвитку якісного профспілкового захисту.

ЗАХИСТ ТРУДОВИХ ПРАВ МАЄ ЗАЛИШАТИСЯ ПРІОРИТЕТОМ НАВІТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ

Голова ПРМТУ, перший заступник Голови Федерації професійних спілок транспортників України (ФПТУ) Олег Григорюк провів робочу зустріч із представником Уповноваженого з соціальних та економічних прав Оленою Колобродовою. До заходу також долучився генеральний секретар ФПТУ Олександр Шубін.

У центрі уваги — захист трудових прав працівників, зокрема в умовах воєнного стану.

Олена Колобродова проінформувала про роботу Уповноваженого у сфері захисту соціально-економічних прав, а також окреслила ключові напрями на 2026-ий рік. Йшлося, зокрема, про забезпечення права на працю, працевлаштування осіб з інвалідністю та формування відповідального підходу бізнесу в умовах війни.

Зі свого боку Олег Григорюк повідомив про заходи, які вживаються Профспілкою з метою захисту трудових прав спілчан, звернувши особливу увагу на проблемні питання стосовно захисту права на працю робітників морського транспорту. У ході обговорення додатково торкалися питання щодо важливості ратифікації Конвенції про працю в морському судноплаванні 2006 року (MLC, 2006) з поправками.

Підсумовуючи дискусію учасники зустрічі домовились про подальшу співпрацю, зокрема в частині проведення спільних заходів.

02 квітня 2026 року ПРМТУ направила офіційне звернення до Офісу Президента України з проханням сприяти прискоренню ратифікації Конвенції про працю в морському судноплаванні 2006 року (MLC, 2006). Профспілка закликає прискорити розгляд відповідних законопроектів та підтверджує готовність надати експертну підтримку.

З текстом листа можна ознайомитися на сайті ПРМТУ за QR-кодом

ПРМТУ ТА МЗС УКРАЇНИ: СПІВПРАЦЯ ЗАРАДИ ЗАХИСТУ УКРАЇНСЬКИХ МОРЯКІВ ЗА КОРДОНОМ

У Києві у Дипломатичній академії України при Міністерстві закордонних справ України, відбулася тематична сесія, присвячена питанням захисту українських моряків, які працюють за кордоном. Захід був організований на запит Міністерства закордонних справ та Дипломатичної академії для співробітників консульської служби, які проходять підготовку перед складанням іспитів та подальшим направленням до дипломатичних установ України за кордоном.

У межах заходу виступили Голова ПРМТУ Олег Григорюк та інспектор ITF в Україні Наталія Єфріменко. Основна увага — забезпечення прав і інтересів українських моряків у кризових ситуаціях. Участь у курсі беруть 40 консулів, які працюватимуть із громадянами України за кордоном.

Олег Григорюк окреслив ситуацію в галузі: «Більше половини українських моряків на момент повномасштабного вторгнення вже були за кордоном на судах іноземних судновласників і не поверталися, щоб мати можливість продовжувати працювати». За його словами, сьогодні ця тенденція лише посилилася: «Ми говоримо про приблизно 85 тисяч українських моряків. І зараз велика кількість із них перебуває за кордоном».

У цьому контексті ключове значення має взаємодія з дипломатичними установами. «Нам дуже важливо працювати з консулами — з людьми, які першими стикаються з питаннями українських моряків за кордоном», — відзначив Олег Григорюк.

Голова ПРМТУ також нагадав про кроки, які Профспілка ініціювала з початку повномасштабної війни: «У березні 2022 року ми запропонували проєкт постанови Кабінету Міністрів, щоб врегулювати процес виїзду моряків за кордон, адже в Україні вони фактично не мають можливості працювати за фахом».

Він підкреслив, що незалежно від країни перебування моряків Профспілка продовжує з ними системну роботу: «Для нас важливо зберігати зв'язок і об'єднувати моряків, навіть якщо вони тимчасово проживають за кордоном».

Під час зустрічі розглядають практичні кейси та механізми взаємодії — як консульські установи можуть оперативно реагувати на звернення моряків і як посилити координацію з ПРМТУ в кризових ситуаціях.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОРТІВ: ПРМТУ ПРАЦЮЄ НАД НОВИМИ ПІДХОДАМИ

У Брюсселі відбулася зустріч делегації ПРМТУ з представниками Європейської федерації транспортників, присвячена використанню європейського досвіду у сфері колективно-договірної роботи.

Фокус — рішення для системного залучення приватних стивідорних компаній до Профспілки та посилення захисту працівників.

Розвиток приватного сектору в портах формує запит на нові підходи до соціального діалогу на рівні підприємств.

З огляду на статус України як країни-кандидатки до ЄС, адаптація до європейських норм залишається одним із ключових напрямів роботи.

За підсумками зустрічі визначено подальший план дій. Європейські практики мають посилити ефективність захисту спілчан.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ФОРУМ МОРСЬКИХ НАВИЧОК: ЄДИНА НЕЗМІННА РІЧ У СУДНОПЛАВСТВІ – ЦЕ ЗМІНИ

У Брюсселі відбулось друге пленарне засідання Європейського форуму морських навичок, що підтвердило спільну відданість Європейських судновласників і профспілок моряків вирішенню проблем навичок моряків. Представники Профспілки робітників морського транспорту України взяли участь у заході.

Форум об'єднує представників індустрії, провайдерів морської освіти та підготовки, профспілки, політиків і національні органи влади. Його мета — сприяти діалогу, обміну найкращими практиками та розробці стратегічних підходів до розвитку навичок, спрямованих на забезпечення «зеленого» та цифрового переходу з урахуванням потреб працівників галузі.

Згідно з The Draghi report (звіт за 2024 рік, присвячений економічній конкурентоспроможності Європи та майбутньому Європейського Союзу), лише в Європі протягом наступного десятиліття 250 000 моряків потребуватимуть підвищення кваліфікації або перекваліфікації.

Нещодавно опублікована Європейська промислова морська стратегія підкреслює цю нагальність, закликаючи політиків і соціальних партнерів визначити поточні та майбутні прогалини у навичках та розробити цільові програми підвищення кваліфікації і перекваліфікації для морської робочої сили.

Під час форуму, робочі групи представили свої перші рекомендації щодо «зелених» та цифрових навичок, а також лідерства та інклюзії.

Окремо було підкреслено, що моряки є стратегічним ресурсом галузі, який потребує системної підтримки та інвестицій. У цьому контексті питання підвищення кваліфікації та перекваліфікації мають розглядатися не лише з позиції індустрії, а й крізь призму самих працівників. Важливо забезпечити їм ширше бачення кар'єрних можливостей, зокрема шляхів переходу від роботи на борту до берегових позицій, що сприятиме довгостроковій стійкості робочої сили.

Цифровізація, зокрема розвиток цифрової навігації, виявляє розрив між технологічними системами та рівнем підготовки персоналу. Відтак зростає потреба у фахівцях, здатних не лише користуватися системами, а й розуміти та інтерпретувати дані, що ними генеруються. Паралельно галузь стикається з новими викликами, серед яких кібербезпека, необхідність дотримання кібергігієни, технологічна невідповідність, а також потреба в ефективному реагуванні на кризові ситуації в умовах нестабільного геополітичного середовища.

Водночас значна увага приділяється ризикам, пов'язаним із людським фактором, зокрема втомі, якості лідерства та соціальному виміру роботи в морі.

Питання ментального здоров'я, запобігання булінгу та створення здорового робочого середовища розглядаються як невід'ємна складова безпеки. Учасники погодилися, що галузь має розвиватися комплексно, поєднуючи технологічний прогрес із розвитком людського потенціалу, де ключовими навичками майбутнього залишаються стійкість, адаптивність та здатність працювати в умовах постійних змін і невизначеності.

ПІДСУМКИ РОБОТИ І НОВІ ОРІЄНТИРИ: У ПРМТУ ПРОЙШЛИ ЗВІТИ ТА ВИБОРИ

Робота Профспілки — це щоденні рішення, захист прав та інтересів людей і постійна взаємодія з колективами. Але є моменти, коли важливо зупинитися, озирнутися назад і чесно оцінити зроблене. Саме таку роль відіграють звітно-виборні конференції та збори — можливість підбити підсумки, почути одне одного і визначити, куди рухатися далі.

У низці первинних профспілкових організацій ПРМТУ відбулися звіти та вибори — ключовий етап у роботі, що дозволяє системно оцінити результати діяльності та сформува-ти подальші пріоритети.

Під час заходів делегати заслухали звіти про діяльність профспілкових комітетів, обговорили актуальні питання, з якими стикаються працівники, а також дали оцінку роботі виборних органів.

У фокусі — соціально-трудова гарантія, умови праці та збереження кадрового потенціалу в нинішніх умовах.

ОКРЕМУ УВАГУ БУЛО ПРИДІЛЕНО ПРАКТИЧНИМ РЕЗУЛЬТАТАМ РОБОТИ ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ — ЗАХИСТУ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ, СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ З АДМІНІСТРАЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВ ТА ВИРІШЕННЮ ПИТАНЬ, ЯКІ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ВПЛИВАЮТЬ НА ЛЮДЕЙ.

ППО державної установи «Держгідрографія»

ППО ПРМТУ Чорноморського коледжу

ППО філії державної установи «Держгідрографія» «Дніпровський район Держгідрографії»

ППО ПРМТУ «Санепідслужба на водному транспорті»

ППО філії державної установи «Держгідрографія» «Укрморкартографія»

ППО Ізмайльського порту

У РОБОТІ КОНФЕРЕНЦІЙ ТА ЗБОРІВ ВЗЯВ УЧАСТЬ ГОЛОВА ПРМТУ ОЛЕГ ГРИГОРЮК. «СЬОГОДНІ ВАЖЛИВО, ЩОБ КОЖЕН ЧЛЕН ПРОФСПІЛКИ ЗАЙМАВ АКТИВНУ ПОЗИЦІЮ. ЛИШЕ ЧЕРЕЗ СПІЛЬНІ ДІЇ ТА КОНСОЛІДАЦІЮ ЗУСИЛЬ МИ МОЖЕМО ЕФЕКТИВНО ЗАХИЩАТИ ІНТЕРЕСИ ЛЮДЕЙ. І САМЕ ПЕРВИННІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАЛИШАЮТЬСЯ ОСНОВОЮ ЦІЄЇ РОБОТИ», — ЗАЗНАЧИВ ВІН.

За результатами голосування в первинних організаціях обрано керівні органи, які й надалі представлятимуть інтереси членів ПРМТУ та працюватимуть над вирішенням трудових питань на місцях.

Особливу одностайність делегати виявили під час розгляду питання про висунення кандидата на посаду Голови ПРМТУ на майбутній з'їзд. Учасники конференції та зборів підтримали кандидатуру Олега Григорюка, відзначивши його авторитет та вагомий внесок у захист прав українських транспортників на національному та світовому рівнях.

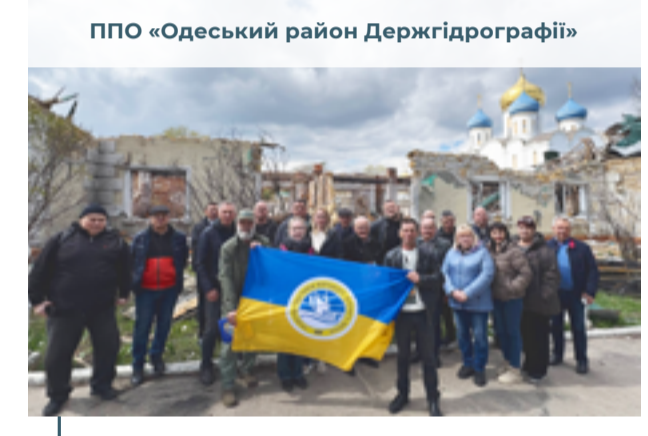
ППО ТОВ «ТІС-Міндобрива»

ППО «Чорномор НДІ проекту»

ППО працівників адміністрації Миколаївського морського порту ПРМТУ

ППО «Одеський район Держгідрографії»

ППО співробітників Національного університету «Одеська морська академія»

ППО ПРМТУ працівників Одеського національного морського університету

Голова ПРМТУ Олег Григорюк підкреслив важливість згуртованості профспілкового руху, активної позиції членів Профспілки та необхідності послідовного захисту трудових прав працівників галузі морського транспорту.

ППО Ренійського морського торговельного порту

ППО «Солідарність»

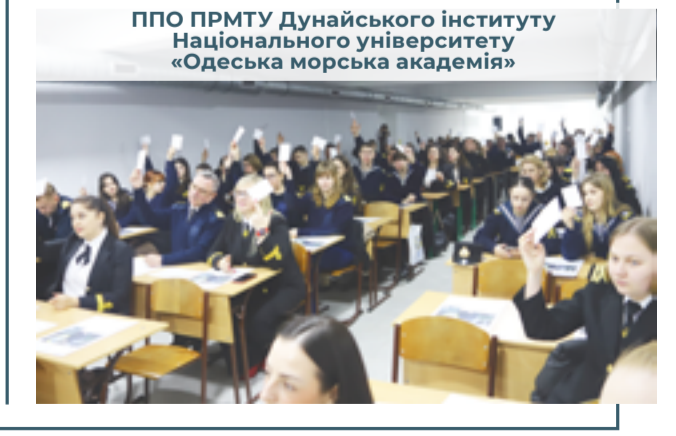
ППО «Дунайська професійна освіта» Професійної спілки робітників морського транспорту України

ППО приватного акціонерного товариства «Українське Дунайське пароплавство»

ППО «Єдність»

ППО ПРМТУ Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія»

ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА: АНАЛІЗ РИЗИКІВ ТА ПЕРСПЕКТИВ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

Сфера морського транспорту та портової інфраструктури є однією з ключових артерій національної економіки. Специфіка роботи моряків та докерів-механізаторів суттєво відрізняється від більшості професій: вона пов'язана з підвищеними ризиками для життя та здоров'я, складними температурними і кліматичними умовами, ненормованим графіком роботи і відпочинку та прямою залежністю від обсягу та режиму циркуляції вантажопотоків. Саме тому питання правового регулювання праці в цій галузі потребує ювелірного підходу.

Нині в Україні триває процес масштабного оновлення трудового законодавства (зокрема, розгляд у Верховній Раді України внесеного Кабінетом Міністрів України законопроекту 14386 «Трудовий кодекс України»).

Офіційна мета реформи — осучаснення застарілих норм регулювання трудових відносин, адаптація до сучасних ринкових реалій та виконання вимог переговорного процесу із забезпечення вступу України до ЄС. Проте детальний аналіз запропонованих змін виявляє низку суперечливих механізмів, які можуть суттєво змінити баланс сил між роботодавцем та працівником не на користь останнього.

Федерація професійних спілок транспортників України (ФПТУ) провела фахову експертизу документа. Нижче наведено об'єктивний аналіз того, як нові ініціативи без їх належного доопрацювання в експертному колі з активної участі профспілок можуть вплинути на повсякденну роботу фахівців морської галузі.

ІСТОРІЯ ПИТАННЯ: ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЗМІН

Курс на оновлення трудового законодавства України, а також на, так звану, «регуляцію» трудових відносин розпочався не вчора. Протягом останніх двох десятиліть представники бізнесу, об'єднання роботодавців та профільні міністерства (а за цей час питання змінило не одне відомство-куратора з переліку центральних органів виконавчої влади) неодноразово наголошували на тому, що чинний Кодекс законів про працю (КЗпП), ухвалений ще у 1971 році, не відповідає динаміці сучасної економіки.

Головний аргумент ініціаторів та адвокатів реформ полягає в тому, що надмірна захищеність працівника «на папері» створює бюрократичні перепони для бізнесу, знижує інвестиційну привабливість підприємств (у тому числі портів) та змушує роботодавців іти в «тінь». Під впливом економічних криз та з метою оптимізації витрат, безпосередньо напередодні глобальної пандемії та повномасштабного воєнного вторгнення в Україну держава взяла курс на лібералізацію трудових відносин. Однак ця спроба, як і багато попередніх підходів щодо радикальних змін, була зупинена завдяки протестній компанії в соціальних мережах, а іноді і на вулицях, а також активному соціальному діалогу за ініціативи та участю профспілок. Однак сьогодні спроби оновити трудове законодавство, а також, одночасно впровадити більш «гнучкі» (а з погляду працівників — більш зоручливі з точки зору можливостей зловживання роботодавцем своїми правами) форми легальної зайнятості активізувалися з новою силою.

СУТНІСТЬ ЗАПРОПОНОВАНИХ ЗМІН: ВІД КОЛЕКТИВНОГО ДО ІНДИВІДУАЛЬНОГО

Якщо відійти від юридичної термінології та проаналізувати практичний вимір нових законодавчих ініціатив, можна виділити три ключові вектори, які безпосередньо зачіпають моряків та портовиків.

- **Удосконалення процедури розірвання трудового договору.** Пропонується розширити підстави для звільнення з ініціативи роботодавця та спростити саму процедуру. Фактично, йдеться про можливість припинення трудових відносин без обов'язкового погодження з профспілковим комітетом, що раніше часто слугувало запобіжником проти необґрунтованих кадрових рішень адміністрації.
- **Впровадження «гнучких» форм зайнятості, запровадження агентської праці та**

розширення варіантів застосування строкових трудових договорів. Для докерів це потенційно означає легалізацію так званих «zero-hour contracts» (контрактів з нульовим робочим часом) та інших форм праці, яка дозволяє не тримати працівника постійно у штаті компанії. Працівник може викликатись на роботу лише за наявності судна під завантаження/розвантаження, а час очікування потенційно може або не оплачуватися взагалі або оплачуватися за мінімальною ставкою. Кмітливий юрист може запропонувати роботодавцеві схему зайнятості, яка фактично перекладає комерційні ризики (відсутність вантажу) з власника підприємства на плечі рядового працівника.

- **Підвищення ролі трудового договору та перехід на нього, як на основне джерело права на локальному рівні.** Зміни передбачають поширення застосування індивідуального трудового договору. Фактично, законопроектом дається 2 роки, щоб всі наявні трудові відносини оформити у вигляді договорів. Хоча проектом кодексу зберігається пріоритет міжнародних норм і стандартів, законодавчих актів та положень колективних угод і договорів над положеннями індивідуального трудового договору, а до його змісту не може бути включені норми, які знижують рівень захисту працівників, багато норм віддаються «на погодження працівника», який далеко не завжди володіє знаннями про свої права та готовий опонувати наодинці тиску з боку роботодавця.

ДИСКУРСИВНІ ПОЗИЦІЇ СТОРІН: ПОШУК КОМПРОМІСУ ЧИ КОНФЛІКТ НА ОСНОВІ НЕ СПІВПАДІННЯ ІНТЕРЕСІВ?

Аргументація ініціаторів (держава та роботодавці). Роботодавці при роботі над проектом все частіше наголошують на концепції «свободи договору». З їхньої точки зору, ринко-

ва економіка вимагає мобільності: підприємство повинно мати змогу швидко скорочувати персонал під час падіння вантажообігу та так само швидко наймати його за потреби. Спрощення кадрових процедур подається як інструмент виведення зарплат із тіні та стимул для залучення іноземних операторів на термінали.

Позиція працівників галузі (моряків, докерів та ФПТУ). Профспілки вказують на хибність тези про «рівність сторін». У реальному житті працівник, обтяжений соціальними та фінансовими зобов'язаннями, є слабшою стороною договору і часто змушений погоджуватися на невідгідні умови. «Гнучкість», яка не супроводжується жорсткими соціальними гарантіями, призводить до прекарізації праці — явища,

коли працівник втрачає впевненість у завтрашньому дні, стабільному доході та безпеці на робочому місці. У морській галузі, де ціною помилки чи перевтоми може бути людське життя, техногенна та екологічна катастрофа, безконтрольна дерегуляція є вкрай небезпечною. Не дивно, що морська галузь є чи не єдиною, яка має у міжнародно-правовому полі власну кодифіковану систему трудових норм Конвенцію про морську працю МLC, 2006, яка запроваджує специфічну й самобутню систему регулювання відносин. Вочевидь, брак ратифікації конвенції, а також відсутність у проекті кодексу специфічних галузевих положень, які є похідними від неї і потребують побудови системи співвідношень із загальними підходами, є черговою темою для доопрацювання проекту.

ПРАВОВИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ: КЛЮЧОВІ ЗАУВАЖЕННЯ ФПТУ

Федерація професійних спілок транспортників України провела ґрунтовну експертизу зареєстрованого Кабінетом Міністрів України проекту Трудового кодексу (реєстр. № 14386) та підготувала базовий перелік зауважень і пропозицій. Детальний аналіз документа виявляє ряд суттєвих загроз для працівників транспортної та морської галузей, які мають бути нівельовані у процесі доопрацювання.

- **Проект необґрунтовано обмежує право сторін соціального діалогу визначити тривалість дії колективного договору та термін його продовження.** Скасуються базові захисні норми чинного Закону України «Про професійні спілки...», зокрема обов'язкова згода профспілки на розірвання трудового договору за ініціативою роботодавця та право профспілки вимагати розірвання договору з керівни-

ком, який порушує законодавство про працю. Крім того, проектом допускається тимчасове (до 6 місяців) включення до колективних договорів норм, що погіршують гарантії оплати праці порівняно з галузевими угодами, проти чого ФПТУ виступає категорично.

- **Урядова редакція проекту фактично руйнує роль мінімальної заробітної плати як державного стандарту.** Пропонується не застосовувати її для розрахунку посадових окладів, що є прямим порушенням Конвенції МОП №131 та №117, а також Директиви ЄС 2022/2041 про адекватну мінімальну заробітну плату. ФПТУ вимагає повернути норму, яка фіксувала базові оклади на рівні, не нижчому за мінімальну зарплату.

- **Проект кодексу збільшує максимальну дозволена кількість понаднормових годин із 120 до 180 на рік.** Окрім цього, закладається небезпечна норма, яка дозволяє роботодавцю залучати працівників до надурочних робіт без обов'язкового повідомлення профспілки через «скупчення вантажів чи простій рухомого складу» — тобто перекладати наслідки власної незадоволеної організації праці на працівників.

- **Для домашніх та агентських працівників у проекті взагалі не закріплено право на створення профспілок та колективні переговори, що суперечить міжнародним конвенціям.** Водночас роботодавцю надається право на застосування відеоспостереження та моніторингу робочої кореспонденції; ФПТУ наполягає, що ці заходи мають застосовуватися виключно за погодженням з профспілками.

СУПУТНІ ЗАКОНОДАВЧІ ЗАГРОЗИ: НЕБЕЗПЕЧНІ ІНІЦІАТИВИ ПОЗА ТРУДОВИМ КОДЕКСОМ

Окрім глобального проекту Трудового кодексу, у парламенті просувається низка інших законодавчих ініціатив у сфері соціально-трудових відносин, які створюють додаткові безпосередні загрози для становища найманих працівників:

- **Законопроект №14385 (про трудові відносини на ТОТ та територіях бойових дій):** Цей документ фактично дозволяє роботодавцям не нести відповідальність за невиплату заробітної плати, значно підвищує ризики незаконного та спрощеного звільнення працівників без їхньої згоди, а також зупиняє перевірки та контроль за охороною праці.

- **Законопроект №8143 (про домогосподарства):** Ініціатива створює масштабну лазівку для прихованої «оренди праці». Роботодавці зможуть уникати укладання трудових договорів, примушуючи працівників діяти як «домогосподарства». Це призведе до втрати соціального страхування (незарахування стажу для пенсії) та повного уникнення роботодавцем відповідальності за порушення стандартів безпеки праці.

- **Законопроект №14387 («Про справедливу оплату праці в Україні»):** Пропонує скасувати діючий Закон «Про оплату праці» та інтегрувати лише частину гарантій. Головний ризик для транспортної і морської галузей — скасування специфічних галузевих надбавок (наприклад, за шкідливість чи особливі умови). Перехід до «вирівнювання» зарплат та жорсткої централізованої системи ґрейдів може призвести до реального зменшення доходу для тих працівників, чия заробітна плата значною мірою залежала від премій та спеціальних доплат, а також суттєво послабить роль профспілок у колективних переговорах щодо оплати праці на місцях.

ВИСНОВКИ ТА СТРАТЕГІЯ ДІЙ ФПТУ

Федерація професійних спілок транспортників України чітко артикулює свою позицію: СПО профспілок на національному рівні не повинен підтримувати внесену до Верховної Ради редакцію проекту Трудового кодексу (№14386) без її системного та ґрунтового доопрацювання. Задекларована авторами «гнучкість» не може досягатися за рахунок тотальної бюрократизації

через примусовий перехід виключно на письмові трудові договори або шляхом легалізації умов, коли працівник під тиском погоджується на погіршення свого становища.

З огляду на це, ФПТУ ініціювала процес підготовки редакцій конкретних постатейних поправок для їх внесення народними депутатами під час підготовки проекту до другого читання. Для ефективного представлення нашої позиції та фахового захисту прав працівників транспортної галузі ФПТУ офіційно делегувала Виконавчого секретаря ФПТУ Олександра Шубіна до персонального складу представників СПО та профільної робочої групи в Комітеті ВРУ.

НАША МЕТА НЕЗМІННА: ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ КРАЇНИ МАЮТЬ БАЗУВАТИСЯ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ГІДНИХ УМОВ ПРАЦІ, БЕЗУМОВНОМУ ДОТРИМАННІ КОНВЕНЦІЙ МОП І ДИРЕКТИВ ЄС, А НЕ НА ЗВУЖЕННІ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ.

ПРМТУ І ЗФ: НОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ СИЛЬНОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА

Профспілка робітників морського транспорту України та Данська профспілка ЗФ з 2022 року реалізують спільний проєкт. Це інформаційні кампанії, тренінги, семінари, учасниками яких є члени ПРМТУ – портовики, моряки, працівники морського транспорту, курсанти морських навчальних закладів. Проєкт ПРМТУ та ЗФ – це крок до зміцнення профспілкової солідарності та створення нових можливостей для українських морських працівників навіть у складні часи.

ПРОФІЛАКТИКА ВИСНАЖЕННЯ ТА БЕЗПЕКА ПРАЦІ: ПРМТУ ПРОВЕЛА СЕМІНАР У ДУНАЙСЬКОМУ РЕГІОНІ

У межах спільного проєкту Профспілки робітників морського транспорту України та Данської профспілки ЗФ, спрямованого на підтримку українських моряків та портовиків у період воєнного стану, в Ізмаїльському інтернаціональному клубі моряків відбулася інформаційна зустріч-семінар для локальних лідерів, членів профкомів та профспілкових активістів Дунайського регіону. Головною метою заходу стало обговорення сучасних підходів до мотивації працівників, створення сприятливого соціально-психологічного клімату та забезпечення безпеки праці в умовах підвищених ризиків.

Програму семінару, присвячену темі «Профілактика професійного виснаження: від особистої саморегуляції до колективної підтримки», підготувала Олена Сорока — доктор психологічних наук, професор кафедри навігації й управління судном Дунайського інституту НУОМА та керівник Ізмаїльського відділення Української асоціації сімейних психологів. Експертка надала практичні рекомендації щодо методів саморегуляції та підтримки емоційного стану працівників. Під час практичної частини учасники за допомогою авторської колоди МАК-карт мали змогу зазирнути у власну підсвідомість, а також отримати коментарі та рекомендації практичного психолога.

Важливою складовою зустрічі став блок, присвячений техніці безпеки та аналізу нещасних випадків на виробництві, який провів начальник служби охорони праці та навколишнього середовища ДП «ІЗМ МТП» Олег Калудов. Спираючись на приклади з власної практики, він розібрав алгоритми запобігання та реагування на виробничий травматизм та наголосив на важливості постійного контролю за безпекою робочих місць. Оскільки зараз галузь морського транспорту працює під підвищеними ризиками, залучені експерти надали членам Профспілки не лише теоретичні роз'яснення, а й конкретні практичні кейси.

Семінар пройшов у форматі живого діалогу: учасники активно розбирали специфіку роботи своїх підприємств в умовах воєнного стану. Такий інтерактивний підхід допоміг спільно напрацювати рішення для створення успішного профспілкового середовища та зміцнення психологічної стійкості кожного працівника. Нова інформація та отримані навички стануть надійним інструментом для захисту та підтримки морської спільноти Дунайського регіону.

ПЕРЕГОВОРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СИЛЬНОГО ПРОФСПІЛКОВОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА

У межах співпраці з Данською профспілкою ЗФ ПРМТУ провела в Одесі навчальний семінар для профспілкових активістів на тему «Переговори та медіація у трудових правовідносинах». У фокусі — практичні навички, які безпосередньо впливають на результат у роботі з роботодавцями.

Сьогодні профспілкова діяльність дедалі більше виходить за межі формального представництва. Рішення приймаються в процесі перемовин, і саме від якості цього процесу залежить, чи будуть враховані інтереси працівників. У цьому контексті переговори та медіація стають не додатковими, а базовими інструментами.

«Переговори та медіація — одні з ключових інструментів профспілкової роботи. Для нас важливо, щоб профспілкові лідери не лише орієнтувалися в правових питаннях, а й уміли будувати діалог, переконувати та знаходити баланс інтересів, адже саме це визначає ефективність захисту працівників», — наголосив Голова ПРМТУ Олег Григорюк.

До роботи долучилися фахівці, які працюють із конфліктами на практиці. Віцепрезидентка Української академії медіації Світлана Сергеева, радник Голови ПРМТУ, трудовий медіатор Юлія Пелих, а також менеджер освітніх проєктів і медіатор Віталій Копиш працювали з учасниками над конкретними ситуаціями, з якими профспілкові представники стикаються у своїй щоденній роботі.

Семінар побудували на поєднанні теорії та практики. Учасники розбирали, як формуються позиції сторін у переговорах, які чинники впливають на поведінку в конфлікті та як уникати рішень, продиктованих емоціями. Окремий блок був присвячений технікам медіації — як інструменту, що дозволяє не загострювати конфлікт, а переводити його в площину конструктивного діалогу.

Практична частина стала ключовою: учасники працювали з кейсами, моделювали переговорні ситуації, відпрацьовували аргументацію та шукали рішення, які враховують інтереси обох сторін. Такий формат дозволяє не лише зрозуміти підходи, а й одразу перевірити їх у дії.

Співпраця з ЗФ дозволяє залучати міжнародний досвід і адаптувати його до українських реалій, де профспілки працюють у складних умовах і змушені швидко реагувати на нові виклики.

ЯК ПРАЦЮЄ ПРОФСПІЛКА ТА СИСТЕМА ЗАХИСТУ МОРЯКІВ: МОЛОДІЖНИЙ ФОРУМ В ІЗМАЇЛІ

Майбутнє морської галузі України закладається сьогодні в навчальних аудиторіях. Щоб підготувати курсантів до реалій професійного життя, Профспілка робітників морського транспорту України (ПРМТУ) за підтримки данської профспілки ЗФ організувала в Ізмаїлі масштабний молодіжний форум для вихованців Дунайського інституту НУ «Одеська морська академія».

СИСТЕМА ЗАХИСТУ ЯК ФУНДАМЕНТ ПРОФЕСІЇ

Відкриваючи захід, Голова ПРМТУ Олег Григорюк наголосив на тому, що сучасний офіцер має бути підкованим не лише в навігації чи механіці, а й у питаннях міжнародного морського права.

«Курсанти мають не лише отримувати ґрунтовні професійні знання, а й чітко розуміти, як працює глобальна система захисту моряків — від інспекторату ІТФ до щоденної профспілкової підтримки.

Це той багаж знань, який у реальному рейсі може виявитися не менш важливим, ніж фахова підготовка. Наше завдання — озброїти молодь розумінням їхніх прав, щоб вони відчували себе захищеними на будь-якому судні під будь-яким прапором», — зазначив Голова ПРМТУ.

«БРОНЯ» ЗНАТЬ: ВІД ІСТОРІЇ ДО КОНТРАКТІВ

Програма форуму була побудована так, щоб максимально занурити майбутніх моряків у практичну площину.

Спільно розібрали історію профспілкового руху та реальні приклади того, як об'єднання працівників здатне змінювати умови праці на краще.

Особливий акцент було зроблено на роботі Міжнародної федерації транспортників (ІТФ). Курсанти детально вивчили: принципи роботи інспекторату та алгоритм пошуку допомоги в іноземних портах; специфіку роботи під «зручними прапорами» та ризики, які вони приховують; методи перевірки репутації судна та судовласника; ключові пункти трудового контракту, на які слід звертати увагу перед підписанням.

ПРАКТИКА ТА ЕМОЦІЇ: ДЕБАТИ ТА СЕРТИФІКАТИ

Заступниця Голови ПРМТУ Еліна Караван підкреслила, що форум став майданчиком для розвитку так званих soft skills — навичок комунікації та командної роботи.

Замість сухих лекцій курсанти працювали в групах, беручи участь у дебатах на професійні та загальноморські теми. Вони вчилися аргументувати власну думку, чути опонента та спільно знаходити вихід із кризових ситуацій.

Своїми враженнями від форуму поділилися і майбутні моряки. Курсанти зауважили, що такі заходи допомагають відчуті причетність до великої професійної спільноти та дають відповіді на питання, які зазвичай залишаються поза межами академічних підручників.

Підсумком форуму стало вручення сертифікатів та пам'ятних подарунків. Проте, як зазначили організатори, головний здобуток заходу — це впевненість майбутніх фахівців у тому, що вони є частиною великої морської родини, яка завжди готова прийти на допомогу.

ВІД НАВЧАННЯ ДО ЗМАГАНЬ – КУРСАНТИ З ПРМТУ

ПРМТУ поєднує навчання, практику і спорт у роботі з курсантами. Це дозволяє розвивати не лише професійні навички, а й дисципліну, витривалість і вміння працювати в команді. Саме так формується готовність до роботи в морській галузі.

VR-ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МОРЯКІВ

Профспілка робітників морського транспорту України за спонсорської підтримки ITF Seafarers' Trust передала Дунайському інституту Національного університету «Одеська морська академія» право користування та ліцензію на 16 модулів програмного забезпечення для навчання курсантів на обладнанні віртуальної реальності.

Відповідний меморандум про співпрацю підписали ПРМТУ, Дунайський інститут НУОМА та компанія OMS VR, яка є розробником програмного забезпечення.

Нові VR-модулі дозволять моделювати професійні ситуації та використовувати сучасні цифрові інструменти під час підготовки майбутніх моряків. Це розширить практичні можливості навчання та допоможе курсантам краще опанувати професійні навички.

Голова ПРМТУ Олег Григорюк наголосив, що підтримка молоді та інвестиції в сучасні освітні технології є важливою складовою розвитку галузі. «Морська освіта швидко змінюється, і майбутні моряки мають навчатися на тих технологіях, з якими вони працюватимуть у професії».

Саме тому ми підтримуємо впровадження VR-навчання — це можливість для курсантів відпрацювати професійні ситуації та отримувати практичний досвід ще під час навчання», — зазначив Голова ПРМТУ Олег Григорюк.

Директор Дунайського інституту Валентин Чимшир підкреслив, що раніше заклад мав можливість придбати лише кілька навчальних курсів, тоді як завдяки підтримці ПРМТУ та ITF Seafarers' Trust інститут отримав значно ширший пакет навчальних програм. За його словами, це суттєво розширює можливості підготовки курсантів і дає їм додаткові конкурентні переваги на міжнародному ринку праці.

Питання впровадження такого програмного забезпечення обговорювалося ще під час візиту до України Голови ITF Seafarers' Trust Кеті Хіггінботтом у листопаді минулого року. Тоді вона зустрілася з курсантською молоддю в Ізмаїлі та Одесі, де серед іншого говорили про розвиток морської освіти, підтримку молоді та можливості використання сучасних технологій у навчальному процесі.

ПІДТРИМКА, ЯКУ ДАЄ ПРМТУ КУРСАНТАМ УЖЕ СЬОГОДНІ

Інвестувати в майбутнє галузі — це працювати з тими, хто тільки робить перші кроки в професії вже сьогодні.

До ПРМТУ завітали курсанти Одеського морехідного фахового коледжу морського та рибпромислового флоту ім. Олексія Соляника.

Говорили про профспілковий рух, практичні інструменти, доступні вже під час навчання для членів ПРМТУ: безкоштовні заняття з англійської мови, VR-тренування, освітні ініціативи та інші проекти, спрямовані на розвиток професійних навичок, міжнародну підтримку та діяльність ITF.

«Інвестувати в майбутнє галузі — це працювати з тими, хто тільки робить перші кроки в професії вже сьогодні. Ми маємо створювати для курсантів умови, у яких вони не просто отримують знання, а розуміють, як застосовувати їх на практиці та як захищати свої права з самого початку кар'єри», — наголосив Голова ПРМТУ Олег Григорюк.

У МОРІ ВИРИШУЄ ДОСВІД, І ВІН ПОЧИНАЄТЬСЯ З ТАКИХ ЗУСТРІЧЕЙ.

В ІЗМАЇЛІ ВІДБУВСЯ ТРЕТІЙ МОЛОДІЖНИЙ ТУРНІР ПРМТУ

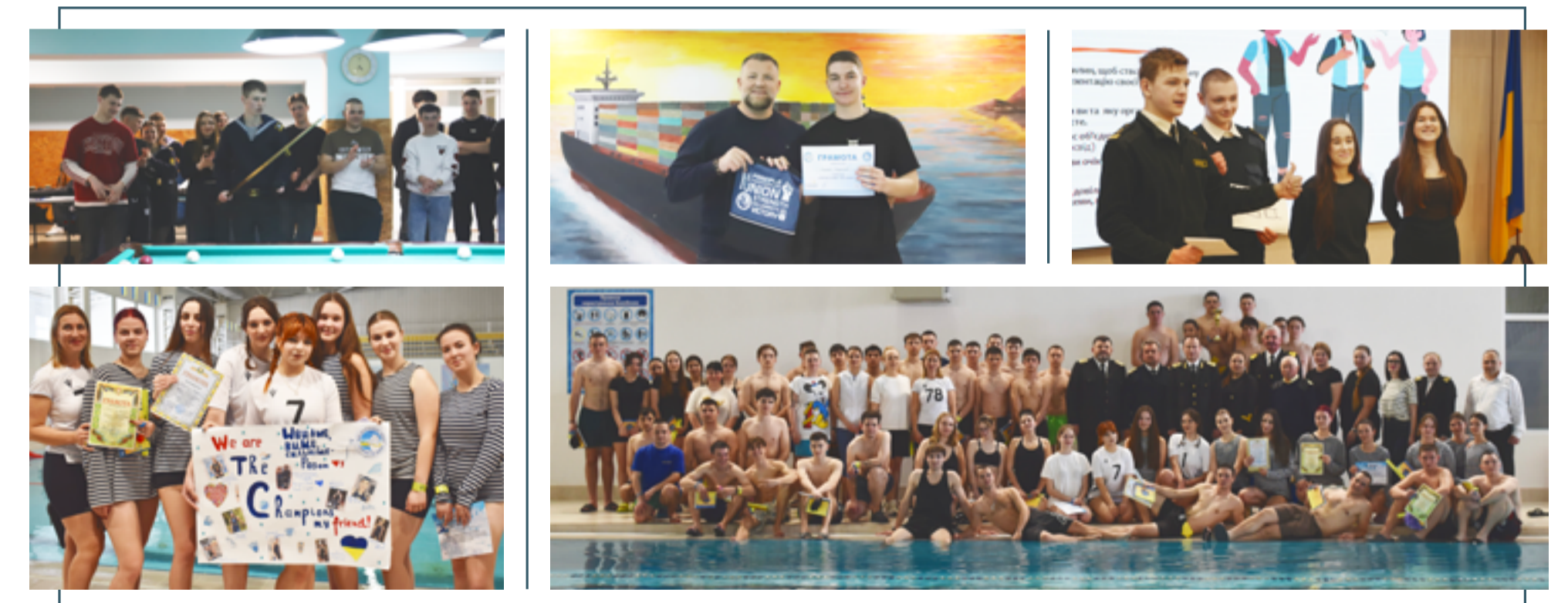
В Інтернаціональному клубі моряків в Ізмаїлі відбувся вже третій більярдний турнір серед молоді ПРМТУ. Його учасниками стали члени Професійної спілки робітників морського транспорту України — курсанти Дунайського інституту НУ «Одеська морська академія» та Дунайського центру професійної освіти.

Змагання проходили у двох популярних дисциплінах більярду. Учасники мали можливість не лише продемонструвати свої спортивні навички, а й поспілкуватися між собою, обмінятися досвідом та налагодити нові знайомства.

Головною ідеєю турніру було об'єднання молоді, яка є членами ПРМТУ, створення дружньої атмосфери та популяризація профспілкового руху серед курсантів і молодих фахівців морської галузі.

Під час заходу учасники також більше дізналися про діяльність Профспілки, її можливості та підтримку, яку вона надає своїм членам.

Особливим моментом турніру стала унікальна можливість для переможців зіграти партію з Головою ПРМТУ Олегом Григорюком. Крім того, призери отримали спеціальні призи від Профспілки.

СТАРТ НОВОЇ СПОРТИВНОЇ ІНІЦІАТИВИ СЕРЕД МОЛОДІ ДУНАЙСЬКОГО РЕГІОНУ

Курсанти I та II курсів Дунайського інституту НУОМА змагалися за першість у плаванні — спортивна подія відбулася у Палаці спорту та стала точкою відліку можливого нового напрямку розвитку спорту серед молоді у регіоні.

На урочистому відкритті до здобувачів освіти з вітальними словами звернулись заступник Ізмаїльського міського голови Сергій Лузанов, директор Дунайського інституту НУОМА Валентин Чимшир та голова ППО ПРМТУ ДІНУОМА Сергій Максимов.

Валентин Чимшир зауважив, що сьогодні такі змагання проводяться вперше, втім наступного року він має бажання об'єднати у них усі заклади освіти міста, щоб потім масштабувати спортивну ініціативу на обласний рівень.

У МОРСЬКОМУ ЮНІОН ЦЕНТРІ ОБГОВОРИЛИ РОЗВИТОК МОЛОДІЖНОЇ РАДИ ПРМТУ

В Одесі зібралися кадети закладів морської освіти, члени ПРМТУ, щоб разом обговорити бачення та напрямки розвитку Молодіжної ради Профспілки.

Зустріч відкрив Голова ПРМТУ Олег Григорюк: він підкреслив важливість активної участі молоді у профспілковому русі та підтримки її ініціатив. «Саме від вашої активності, ідей та готовності брати на себе відповідальність залежить, якою буде наша організація завтра. ПРМТУ завжди підтримуватиме ініціативи молоді та створюватиме можливості для її розвитку», — зазначив він.

Спікеркою зустрічі стала Іванна Храпко — заступниця голови Профспілки працівників державних установ України та голова Молодіжної ради Федерації профспілок України. Учасники заходу попрацювали в інтерактивному форматі та разом напрацювали ідеї щодо розвитку Молодіжної ради.

Іванна Храпко також розповіла про можливість розвитку молоді у профспілковому русі — від участі в ініціативах та проєктах до лідерства й представництва інтересів молодих працівників у всьому світі. Найближчим часом молодь планує знову зустрітися, щоб представити та обговорити напрацьовані ідеї й визначити подальші кроки розвитку Молодіжної ради ПРМТУ.

Переможців відзначили медалями, грамотами та кубками.

ПАМ'ЯТАЄМО. ЄДНАЄМОСЯ. ПЕРЕМАГАЄМО: В ОНМУ ВІДБУВСЯ РАНОК ПАМ'ЯТІ

24 лютого 2026 року в стінах Одеського національного морського університету гідно вшанували пам'ять про студентів-захисників України та всіх воїнів, які віддали життя за свободу і незалежність держави.

24 лютого 2022 року назавжди розділило життя українців на «до» та «після» і стало початком відліку повномасштабної війни та героїчного спротиву. Сьогодні цей день об'єднує мільйони людей в Україні та світі у пам'яті й підтримці. В Одеському національному морському університеті відбувся ранок пам'яті, присвячений четвертим роковинам повномасштабного вторгнення росії в Україну. Захід пройшов у змішаному форматі: частина учасників зібралася в актовій залі, інші долучилися онлайн.

Захід розпочався зі звернення проректора з науково-педагогічної роботи, професора Олександра Шумила, який наголосив на важливості вшанування пам'яті полеглих та формування патріотичної свідомості. Наразі у війні загинули 16 випускників університету, а десятки студентів продовжують захищати Україну. Серед полеглих — Ярослав Баїс, Микола Бойко, Сергій Оганезов та інші.

Університет також долучається до вшанування їхньої пам'яті: на честь Ярослава Баїса перейменовано вулицю в Хаджибейському районі Одеси. ОНМУ підтримує родини загиблих — надає матеріальну допомогу дітям воїнів, виплачує премії та забезпечує психологічну підтримку.

Багато захисників пов'язують своє майбутнє з університетом: цього року на перший курс заочного відділення вступили близько 30 військовослужбовців ЗСУ та Військово-морських сил. Загалом в ОНМУ навчається близько 500 студентів, які нині служать або є ветеранами.

Про значення історичної спадкоємності та національної ідентичності говорив директор Навчально-наукового морського гуманітарного інституту, професор Микола Михайлуца. Він наголосив, що знання власної історії допомагає засвоювати її уроки, щоб війна більше ніколи не повторилася.

За словами проректора Олександра Шумила, мета заходу — вшанувати полеглих захисників, подякувати воїнам і нагадати про ціну свободи. Ранок пам'яті став символом вдячності тим, завдяки кому ми маємо можливість жити й навчатися. Слава Україні! Героям слава!

ТУТ ПОЧИНАЄТЬСЯ МОРСЬКИЙ ШЛЯХ: ПРОФСПІЛКА ПОРУЧ

У Національному університеті «Одеська морська академія» відбувся День відкритих дверей — подія для тих, хто лише придивляється до морської професії і намагається зрозуміти, з чого почати.

До Академії прийшли абітурієнти разом із батьками. Для одних це перше знайомство з морською освітою, для інших — вже усвідомлений вибір.

У центрі розмови — практичні речі. Підтримка курсантів під час навчання, допомога з професійним спрямуванням, доступ до консультацій і правового захисту, участь у програмах і проектах, які дають реальний досвід і розуміння галузі ще до першого контракту.

Саме на ці питання відповідали представники Профспілки робітників морського транспорту України: які можливості відкриває членство у ПРМТУ і чому важливо не залишатися наодинці з професійними викликами вже з перших кроків.

Окремо говорили про те, як змінюється сама професія. Морська галузь сьогодні — це не лише про рейси, а й про нові вимоги, конкуренцію, відповідальність і необхідність постійно розвиватися. У таких умовах підтримка стає не формальністю, а робочим інструментом.

ПРМТУ працює з молоддю системно: від перших зустрічей у навчальних закладах до супроводу на етапі працевлаштування. Йдеться не лише про консультації, а про створення середовища, у якому майбутні моряки можуть отримати відповіді, досвід і розуміння того, як будувати кар'єру.

День відкритих дверей в НУОМА ще раз показав: інтерес до професії залишається високим, а запит на підтримку — ще вищий. І саме тут формується зв'язок, який важливий не лише на етапі навчання, а й на всьому професійному шляху.

ПРМТУ залишається поруч із тими, хто тільки робить перші кроки в морській справі — щоб цей шлях був зрозумілим, безпечним і мав перспективу.

ОФІЦІЙНИЙ
САЙТ
ПРМТУ

ОФІЦІЙНИЙ
ЧАТ-БОТ
ПРМТУ

Співзасновники:
Професійна спілка робітників морського транспорту України
Чорноморська первинна профспілкова організація моряків
65062, м. Одеса, Аркадійське плато,
буд. 5-Б, приміщення 1
moryak@mtwtu.org.ua

Зверстано: ФОП Стешенко Ю.В.
65039, м. Одеса,
вул. Середньонфтанська, 19-а

Друк: ФОП Клявіна К.Г.
65045, м. Одеса,
пров. Віце-Адмірала Жукова, 27

Відповідальний за випуск номера
(редактор): Кіреев М. І.

Редакція може не поділяти думок та позицій авторів. Відповідальність за зміст інформації та матеріалів несуть їх автори. Редакція залишає за собою право редагування текстів. У разі використання матеріалів, опублікованих в газеті, посилання на «Українську профспілкову транспортну газету «Моряк» обов'язкове.

«Українська профспілкова транспортна газета «Моряк» розповсюджується безкоштовно

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серії КВ № 24992-14932Р
від 17 вересня 2021 р.
Тираж: 1 000 екз.